

Kommuners mulighed for at tvangsanbringe asylbørn

22. juni 2016

Hvem skal hjælpe et asylbarn, der f.eks. vanrøgtes af sine forældre? Er det kommunen med fagkundskab om børn, eller er det udlændingemyndighederne, hvor asylansøgere og udlændinge uden lovligt opholdsgrundlag normalt hører hjemme? Det spørgsmål har igennem længere tid skabt forvirring.

Ombudsmanden har iværksat en undersøgelse af spørgsmålet og konstaterer på baggrund af udtalelser fra Social- og Indenrigsministeriet og Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, at kommunerne under den nuværende retstilstand foreløbig kan henholde sig til følgende:

- Kommunerne har mulighed for at foretage en børneundersøgelse.
- Kommunerne kan træffe afgørelse om sociale foranstaltninger, bl.a. tvangsanbringelse, i overensstemmelse med de kriterier, der gælder for andre børn i Danmark.
- Kommunernes afgørelser forudsætter formelt Udlændingestyrelsens godkendelse, men styrelsen vil ikke stille sig i vejen for kommunernes anbefalinger, da kommunerne har sagkundskaben.

”Det er vigtigt, at landets kommuner nu ved, at de kan handle i forhold til asylbørn, der har brug for hjælp. Lovgivningen er ikke meget klar på dette område, men selvom der snart kan ske ændringer i retstilstanden, er det vigtigt at få budskabet ud nu, så ingen børn kommer i klemme, og så asylbørn så vidt muligt nyder samme beskyttelse som andre børn i Danmark”, siger Jørgen Steen Sørensen.

Ombudsmanden afventer nu en endelig analyse af retstilstanden fra Social- og Indenrigsministeriet og vil på den baggrund overveje, om en klargøring af lovgivningen på området vil være ønskelig, herunder i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og FN's Børnekonvention.

[Social- og Indenrigsministeriets hørings svar af 7. juni 2016](#)

NYHED

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

Kontorchef Bente Mundt, tlf. 33 13 25 12

FAKTA

Samspillet mellem serviceloven og udlændingeloven

Børn af forældre med processuelt ophold (asylansøgere) og børn af forældre uden lovligt opholdsgrundlag hører under lovgivningen på udlændingeområdet. Når der opstår behov for at iværksætte sociale foranstaltninger over for sådanne børn, er der imidlertid tale om et kompliceret samspil mellem serviceloven og udlændingeloven.

Social- og Indenrigsministeriet har siden 2015 været i gang med at analysere samspillet. Analysen er ikke færdig endnu. Ombudsmanden har fulgt sagen siden 2015 og har anmodet Social- og Indenrigsministeriet om at blive orienteret, når analysen foreligger.

Social- og Indenrigsministeriet har oplyst, at der på baggrund af analysen vil blive udarbejdet et hyrdebrev til kommunerne. Også udlændingemyndighederne og indkvarteringsoperatørerne vil blive oplyst om ministeriernes retsopfattelse i forhold til iværksættelse af sociale foranstaltninger for udlændinge omfattet af udlændingemyndighedernes forsørgelsespligt.

Den eksisterende retstilstand

Ombudsmanden har på trods af det uafklarede forhold mellem serviceloven og udlændingeloven forsøgt at få opklaret den nuværende retstilstand. Social- og Indenrigsministeriet og Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har i den forbindelse oplyst:

- at kommunerne kan tage initiativ til at foretage en såkaldt § 50-undersøgelse af børn med processuelt ophold eller en tilsvarende undersøgelse af børn uden lovligt ophold. Det forudsætter ikke, at udlændingemyndighederne har henvendt sig til kommunen.
- at kommunerne kan foretage undersøgelsen, selvom udlændingemyndighederne mener, at problemerne kan håndteres inden for udlændingemyndighedernes eget regi.
- at kommunen må forelægge sine konklusioner for Udlændingestyrelsen med henblik på at opnå Udlændingestyrelsens godkendelse af foranstalt-

NYHED

ningen, hvis kommunen når frem til, at der er behov for iværksættelse af sociale foranstaltninger.

- at Udlændingestyrelsen i givet fald må tage stilling til, om de foreslåede foranstaltninger skal iværksættes. I praksis tilsidesætter Udlændingestyrelsen aldrig kommunens faglige vurdering, idet Udlændingestyrelsen intet fagligt belæg har herfor.

Hjemmelsgrundlag

- Ankestyrelsen fastslog den 3. december 2015 i principafgørelse 80-15, at børn og unge-udvalget i kommunen ikke kunne træffe afgørelse om tvangsanbringelse af børn af forældre *uden lovligt ophold*. Ankestyrelsen har dog i afgørelse af 21. januar 2016 slået fast, at børn og unge-udvalget godt kan træffe afgørelse om tvangsanbringelse af børn af forældre uden lovligt ophold *efter principperne i serviceloven, nødretlige principper og FN's Børnekonvention*, hvis udlændingemyndighederne på forhånd har godkendt det.
- Ankestyrelsens afgørelse af 21. januar 2016 er ikke offentliggjort.
- Ankestyrelsens afgørelse af 21. januar 2016 blev indbragt for domstolene, og byretten har stadfæstet afgørelsen. Der er nu indgivet ansøgning om appeltilladelse til Procesbevillingsnævnet. Det vides endnu ikke, om en sådan tilladelse vil blive givet, og om sagen derfor kan ankes til landsretten.
- Foreløbig er det altså muligt for børn og unge-udvalget at træffe afgørelse om tvangsanbringelse af børn uden lovligt ophold.
- Efter at have modtaget en henvendelse fra en kommune, der var i tvivl om retstilstanden, har ombudsmanden nu bedt Ankestyrelsen om at oplyse, om kommuner og andre aktører vil blive oplyst om Ankestyrelsens afgørelse af 21. januar 2016, som er stadfæstet af byretten, men hvor der er søgt om appeltilladelse i Procesbevillingsnævnet.
- Social- og Indenrigsministeriet har oplyst, at afgørelser om tvangsanbringelse af børn af forældre med *processuelt ophold (asylansøgere)*, kan træffes efter reglerne i serviceloven, hvis udlændingemyndighederne har godkendt det.